

ארגון הסגל האקדמי הבכיר של אוניברסיטת תל-אביב

14 דצמבר 2005

אל: חברי הסגל האקדמי הבכיר, אוניברסיטת תל אביב
מאת: פרופ' ינון כהן, יו"ר ארגון הסגל האקדמי הבכיר

היום הכריז הוועד על סכסוך עבודה בנושא הפנסיה.

בשנה האחרונה המו"מ עם ההנהלה באשר למעבר לפנסיה צוברת והבטחת התשלומים של הפנסיה התקציבית התנהל בעצלתיים. המו"מ התנהל בשני צירים: הראשון היה באשר לתנאים של הפנסיה הצוברת של חברי הסגל החדשים, והשני היה באשר להקמת מנגנונים להבטחת תשלומי הפנסיה התקציבית לחברי הסגל הוותיקים (כל מי שהצטרף לאוניברסיטה לפני תשס"ד). החדשות הטובות הן שהצלחנו להגיע להבנה עקרונית עם ההנהלה שתנאי הפנסיה הצוברת לחברי סגל חדשים יהיו טובים לפחות כמו התנאים עליהם הוסכם באוניברסיטה העברית. בימים אלה הבנות אלה נמצאות אצל עורכות הדין והיועצים החשבונאיים שלנו על מנת להגיע לניסוחים מוסכמים.

החדשות הפחות טובות הן בציר השני, העוסק בהבטחת תשלומי הפנסיה התקציבית, שם, לצערנו, לא הושגה כל התקדמות. חשוב להבין את מצב הפנסיה התקציבית והדאגה שמצב זה מעורר בוועד, וצריך לעורר בקרב כלל חברי הסגל. החוב האקטוארי של תשלומי הפנסיה התקציבית באוניברסיטת תל אביב הוא בסדר גודל של כ-3 מליארד ש"ח (סכום זה אינו מבוסס על דוחות אקטואריים שעדיין לא קבלנו מההנהלה, אלא על הערכות). האוניברסיטה אמורה לממן את תשלומי הפנסיה התקציבית מתוך תקציבה השוטף. מדובר על תשלומי פנסיה לכ-500 גמלאים קיימים (או לשאריהם), ולעוד כ-1050 חברי הסגל הבכיר שיהיו גמלאים בעתיד ולשאריהם. עלותה השנתית של הפנסיה התקציבית, עומדת כיום על כ-100 מליון ש"ח; היא עולה בהדרגה ותגיע לשיאה בתחילת שנות העשרים של המאה (תהיה בסביבות 180 מליון ש"ח לשנה), ואז תרד בהדרגה עד אשר יסתימו התשלומים לשארים של אחרון חברי הסגל הזכאים לפנסיה תקציבית.

על מנת לעמוד בהתחייבות אקטוארית זו, האוניברסיטה צריכה להפריש עשרות מיליוני שקלים בשנה לתשלום פנסיות עתידיות, וזאת מעבר לתשלום השוטף של הפנסיות. העובדה המדאיגה היא שהאוניברסיטה אינה מפרישה אף לא שקל אחד להבטחת תשלומי הפנסיה. זאת ועוד, בשנות התשעים ות"ת הקציבה כספים לאוניברסיטה שישמשו כ"קרן יעודה" להבטחת תשלומי הפנסיה התקציבית. באוקטובר 2001 היו בקרן כ-270 מליון ש"ח, אך בשנים האחרונות ההנהלה, באישור ות"ת, השתמשה בעתודה זו לכיסוי הגרעון השוטף, וכיום, לדברי ההנהלה, נשארו בה רק כ-100 מליון ש"ח.

במסגרת המו"מ דרשנו מההנהלה, בין היתר, להפסיק למשוך כספים מהקרן היעודה, ולהתחיל להפקיד כספים בקרן נוספת, שתנוהל במשותף ע"י הוועד וההנהלה, ושתשמש כעתודה נוספת להבטחת התשלומים של הפנסיה התקציבית. מתוך הבנה למצוקה הכספית של האוניברסיטה, הסכמנו שהפקדות האוניברסיטה בשנים הקרובות, עד אשר האוניברסיטה תגיע לאיזון תקציבי, יהיו קטנות בהרבה מהדרוש.

תשובת ההנהלה לדרישותינו מדאיגה ביותר. ההנהלה התנתה הסכמתה להפקדות זניחות (פחות מ-10 מליון ש"ח בשנה), שיחלו רק עוד חמש שנים, בתנאים בלתי סבירים ואף מגוחכים. בין השאר דורשת ההנהלה מהסגל הבכיר:

- הפחתת 3.5% מהשכר (שתחל עת תסתיים הפחתת השכר הנוכחית, באמצע 2006).
 - הסכמה לדחיית החזר ההלוואה (שאנו אמורים לקבל במשכורת מרץ 2006).
 - מתן הלוואה חדשה להנהלה.
 - שהסגל גם הוא יפקיד כספים לאבטחת הפנסיה התקציבית (וזאת בנוסף ל-2% דמי ניהול הנגבים מאיתנו כחוק, כמו מכל עובדי הסקטור הציבורי הנמצאים בפנסיה תקציבית).
- ועוד כהנה וכהנה ויתורים.

ארגון הסגל האקדמי הבכיר של אוניברסיטת תל-אביב

כאן המקום להדגיש שמצבנו קשה ומדאיג יותר מהמצב בשלוש האוניברסיטאות האחרות בהן נהוגה פנסיה תקציבית. לאוניברסיטה העברית יש הסכם רב שנתי עם ות"ת, בידיעת האוצר, שות"ת תשתתף, באופן משמעותי, במימון תשלומי הפנסיה התקציבית בירושלים; לטכניון, למיטב ידיעתנו, יש עתודות כספיות רציניות (שאינן אנו יודעים את היקפן המדויק); באוניברסיטת חיפה העתודות הקיימות גדולות יותר מאשר אצלנו, למרות שהמחויבות האקטוארית שם נמוכה בהרבה מאשר באוניברסיטת תל אביב.

עוד טוענת האוניברסיטה שעד היום היא שלמה את הפנסיות בשלמותן ובמועדן. זה אמנם נכון, אך חשוב להבין שמה שהיה בעבר אינו בהכרח מה שיהיה בעתיד. חישוב פשוט מלמד שללא עזרה חיצונית האוניברסיטה לא תוכל לעמוד בשנים הקרובות הן בתשלומי הפנסיה והן בהוצאות השוטפות. שלא כמו פנסיות תקציביות במשרדי ממשלה ובצבא, המדינה והאוצר אינם ערבים לפנסיה שלנו.

לפיכך, קיים סיכוי סביר שאם לא ננקוט בצעדים שיבטיחו הפנסיה שלנו, היא תיפגע באופן משמעותי, ואולי אף תופסק לגמרי. אלו הסבורים שחזון בלהות מעין זה אינו סביר, מוזמנים לבחון את שמתרחש בימים אלה בבי"ח "ביקור חולים", שלאחר קריסה כלכלית הפסיק לשלם את הפנסיות התקציביות לגמלאיו. במקרה הגרוע, האוניברסיטה שלנו תקרוס כלכלית, ואנו עשויים להיות במצב דומה לגמלאי "ביקור חולים". במקרה הפחות גרוע, שהאוניברסיטה לא תקרוס כליל, אלא תמשיך לקרטע מהבחינה הפיננסית, זכויות הפנסיה שלנו יקוצצו באופן משמעותי שכן לא יהיו משאבים לשלם את מלא הפנסיות.

ברור אם כן, שלאור התעלמות ההנהלה מדרישותינו עלינו לפעול היום, לפני שיהיה מאוחר מיד. אם נמתין עד שהפנסיות לא ישולמו, יתכן שנאחר את הרכבת, ולא נוכל לפעול, שכן רובינו כבר נהיה פנסיונרים.

המאבק לא יהיה קל. כוחו של הארגון להשיג ערבויות ובטוחות לפנסיה שלנו תלוי בנחישות של כל אחת ואחד מאיתנו. בעוד 15 יום, לאחר תקופת המתנה הנדרשת בחוק, נוכל לנקוט בצעדים ארגוניים.

בברכה,

פרופ' ינון כהן, יו"ר הארגון